

AAP-001-0012139

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2016

Sanskrit Compulsory

(नीतिशतक)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0012139

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના/Instructions :

- (૧) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(1) Figures to the right indicate marks.
(૨) પ્રશ્નપત્રમાં આપેલ ક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખો.
(2) Write the number of question in your answer-book.

- ૧ બહુવિકલ્પી પ્રશ્નોના ઉત્તર કોઈ એક વિકલ્પને પસંદ કરીને આપો : ૨૦
1 Choose the right answer from the given options : 20
- (૧) દંતકથા મુજબ ભર્તૃહરિ કયા રાજાના ભાઈ હતા ?
(1) According legendary story which king's brother Bhartruhari was ?
(A) અશોક (B) ચંદ્રગુપ્ત
(C) વિક્રમાદિત્ય (D) હર્ષવર્ધન
- (૨) રાજશેખરના મતે મુક્તકના કેટલા પ્રકાર છે ?
(2) According to Rājasekhara how many types of Mukataka are ?
(A) પાંચ (B) ચાર
(C) ત્રણ (D) છ
- (૩) 'નીતિશતક'ની શૈલી કેવી છે ?
(3) Which kind of the style of Nitiśataka is ?
(A) ગૌડી (B) પાંચાલી
(C) લાટી (D) વૈદર્ભી
- (૪) યાચકને આપવા છતાં કોણ સતત વૃદ્ધિ પામે છે ?
(4) Which thing is continuously increases even given to the Yāchaka ?
(A) તપ (B) વિદ્યા
(C) દ્રવ્ય (D) વિશ્વાસ

- (૫) ક્ષીયન્તે ખલુ ભૂષણાનિ સતતં વાગ્ભૂષણં _____ ।
 (A) ભૂષણમ્ (B) દૂષણમ્
 (C) કુસુમ (D) ઔષધમ્
- (૬) ધનની ત્રીજી ગતિ કઈ છે ?
 (6) Which is third position of the wealth ?
 (A) દાન (B) સંગ્રહ
 (C) ભોગ (D) વિનાશ
- (૭) ભર્તૃહરિના મત મુજબ કોના મનને સમજાવવું કઠિન છે ?
 (7) According to Bhartruhari whose mind is hard to be understand ?
 (A) મૂર્ખ (B) સજ્જન
 (C) પ્રતિભાશાળી (D) જ્ઞાની
- (૮) કયું આભૂષણ કાયમી આભૂષણ છે ?
 (8) Which ornament is a permanent ornament ?
 (A) ધનરૂપી (B) મિત્રતારૂપી
 (C) વાણીરૂપી (D) વિદ્ધતારૂપી
- (૯) 'નીતિશતક'નો સાહિત્ય પ્રકાર કયો છે ?
 (9) What is the type of literature of Nitisataka ?
 (A) ખંડકાવ્ય (B) મુક્તક
 (C) લઘુકાવ્ય (D) મહાકાવ્ય
- (૧૦) 'સુરપતિ' શબ્દ કોના માટે પ્રયોજાયો છે ?
 (10) For whom the word સુરપતિ is used ?
 (A) દાનવ (B) બ્રહ્મા
 (C) ઈન્દ્ર (D) વિષ્ણુ
- (૧૧) વૃદ્ધિ કે ક્ષય - ઉન્નતિ કે અવનતિમાં કોણ કારણ છે ?
 (11) Increasement or decreasement or in the case of up ward or downfall who is responsible ?
 (A) ભાગ્ય (B) કર્મ
 (C) વિકર્મ (D) નિરાશા
- (૧૨) મનુષ્યની સફળતા કોને આભારી છે ?
 (12) To whom the success is depended upon ?
 (A) બુદ્ધિ (B) મન
 (C) શક્તિ (D) કર્મ
- (૧૩) સજ્જનો કોના માટે ઉત્સાહપૂર્વક પ્રયત્ન કરનાર હોય છે ?
 (13) For whom gentlemen try enthusiastically ?
 (A) લાંચ (B) પારકાનાહિત
 (C) રાજકાર્ય (D) સ્વાર્થ

- (૧૪) સ્વમાની વ્યક્તિઓની કેટલી અવસ્થા હોય છે ?
 (14) How many stages the self esteemed persons bare ?
 (A) એક (B) ત્રણ
 (C) બે (D) ચાર
- (૧૫) દિનકર: શબ્દનો સાચો અર્થ આપો.
 (15) What is the right meaning of દિનકર ?
 (A) ચંદ્ર (B) દિવસ
 (C) કમળોનો સમૂહ (D) સૂર્ય
- (૧૬) કેશવ: શબ્દ કોના માટે વપરાયો છે ?
 (16) The word કેશવ is used for whom ?
 (A) વિષ્ણુ (B) મહેશ
 (C) બ્રહ્મા (D) કાર્તિકેય
- (૧૭) સજ્જનોના વ્રતને કવિએ કેવું કહ્યું છે ?
 (17) According to poet which kind of the વ્રત of gentlemen is considered ?
 (A) ચાંદ્રાયણ (B) જલધારા
 (C) અસિધારા (D) તપકૃચ્છ
- (૧૮) વિદ્યા રાજસુ પૂજિતા ન તુ ધનં વિદ્યાવિહીન: _____ ।
 (A) ગુરુ: (B) લોક:
 (C) પશુ: (D) વક્તુ:
- (૧૯) દંતકથા મુજબ કયા યોગીએ ભર્તૃહરિને અમરફળ આપ્યું હતું ?
 (19) According to legendary story which monk has given the અમરફલ to Bhartruhari ?
 (A) માનતુંગાયાર્થ (B) મેરુતુંગાયાર્થ
 (C) વરરુચિ (D) સુમન્તુ
- (૨૦) દંતકથા અનુસાર ભર્તૃહરિની પત્નીનું નામ શું હતું ?
 (20) What was the name of Bhartruhari according to legendary story ?
 (A) પિંગલા (B) કામિની
 (C) ભામિની (D) લવંગી

- ૨ ભર્તૃહરિની કૃતિઓ 'શતકત્રય' નોંધ લખો. ૧૦
 2 The work of 'ભર્તૃહરિ'.

અથવા/OR

- ૨ ભર્તૃહરિના "પ્રારબ્ધ અને પુરુષાર્થ" વિશેના વિચારો વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૦
 2 Bhartruharis thoughts about "પ્રારબ્ધ and પુરુષાર્થ". 10

३	ભર્તૃહરિની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.	૧૦
૩	Write notes on the style of 'भर्तृहरि'.	10
અથવા/OR		
૩	'નીતિશતક'નું 'મુક્તક કાવ્ય' તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.	૧૦
૩	Evaluate 'नीतिशतकम्' as a 'मुक्तककाव्यम्'.	10
૪	(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો :	૮
4	(A) Translate any two of the following verses :	8
	(૧) સ્વાયત્તમેકાન્તહિતં વિધાત્રા વિનિર્મિતં છાદનમજ્જતાયાઃ । વિશેષતઃ સર્વવિદાં સમાજે વિભૂષણં મૌનમપણ્ડિતાનામ્ ॥	
	(૨) જાડયં ધિયો હરતિ સિંચતિ વાચિ સત્યં માનોન્નતિં દિશતિ પાપમપાકકરોતિ । ચેતઃ પ્રસાદર્યાત દિક્ષુ તનોતિ કીર્તિ સત્સંગતિઃ કથય કિં ન કરોતિ પુંસામ્ ॥	
	(૩) યસ્યાસ્તિ વિત્તં સ નરઃ કુલિનઃ સ પંડિતઃ સ શ્રુતવાન્ ગુણજ્ઞઃ । સ એવ વક્તા સ ચ દર્શનીયઃ સર્વે ગુણાઃ કાંચનમાશ્રયન્તે ॥	
	(૪) આરંભગુર્વી ક્ષયિણી ક્રમેણ લઘ્વી પુરા વૃદ્ધિમતી ચ પશ્ચાત્ । દિનસ્ય પૂર્વાર્ધપરાર્ધભિન્ના છાયેવ મૈત્રી ખલસજ્જનાનામ્ ॥	
	(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભ સમજાવો :	૮
	(B) Explain with reference any two of the following :	8
	(૧) વિવેકભ્રષ્ટાનાં ભવતિ વિનિપાતઃ શતમુખઃ ।	
	(૨) ન ખલુ વયસ્તેજસો હેતુઃ ।	
	(૩) મનસ્વી કાર્યાર્થી ન ગણયતિ દુઃખં ન ચ સુખમ્ ।	
	(૪) તસ્મૈ નમઃ કર્મણે ।	
૫	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ઉપર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો :	૧૪
5	Write short notes on any two of the following :	14
	(૧) ધનમહત્તા	
	(૨) દુર્જનનિંદા	
	(૩) મૈત્રીનો મહિમા	
	(3) Importance of Friendship	
	(૪) નીતિશતકમાં ઉપદેશેલું વ્યવહારજ્ઞાન	
	(4) Worldly Wisdom as preached in the 'नीतिशतकम्'.	